

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petih vrst a Din 2.-, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.-, večji inserati petih vrst a Din 4.-. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod selja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Smetanova 44/I. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštne čerkovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Akcija fašistične opozicije

V Italiji se pripravljajo važni dogodki

Splošno nezadovoljstvo z notranjo, zunanjo in gospodarsko politiko Mussolinija je dovedlo do široko razpredene zarote proti režimu — Mussolinijeva samopašnost izziva vedno večji odpor

Curih, 8. avgusta. r. Zarota Arpinattija je izzvala po informacijah tukajšnjih krogov veliko razburjenje med voditelji fašističnih organizacij v Italiji. Podrobnosti o tej zaroti so se izvedle od potnikov, ki prihajajo iz Italije v Švico. Drugače je docela nemogoče priti do informacij. Uradni krogi so skrajno molčeči, listi seveda ne smejo pisati o tem niti besedice, a na poštah je uvedena stroga cenzura pisem, telefona in brzojava.

Kontrola telefonskih razgovorov se izvaja tako strogo, da je nemogoče po telefonu dobiti kakšne vesti. Čim se prične o tem govoriti, je zveza takoj prekinjena, italijanski govornik pa izpostavljen nevarnosti, da ga že v naslednjem trenutku aretirajo.

Nezaupanje do politike režima

Zadnja dva dni je pobegnilo v Švico več fašističnih voditeljev, ki so prišli v nemilost in jim je grozila aretacija. Oni zatrjujejo, da je zavladovala v vrstah fašistične stranke silno nezaupanje do politike režima. Neuspehi v zunanji politiki obupna gospodarska in finančna situacija, vse to je napolnilo celo člane direktorija fašistične stranke, da so začeli resno razmišljati, kam drvi fašistična politika. Mussoliniju je doslej še vedno uspelo zadušiti vsak upor in odstraniti nezadovoljce. Sedaj pa je stopila v akcijo tajna politična policija OVRA.

ki razvija toliko aktivnost, da niti najintimnejši sodružniki Mussolinija niso več varni pred njo. Člani OVRE, ki dobivajo svoja navodila neposredno od Mussolinija, pa v tej smeri karkoli vsako, tudi dobro namerno kritiko zažene. Vsak fašistični funkcionar, ki si usodi kritizirati politiko vlade, t. j. Mussolinija, pa v tej smeri karkoli stori na lastno pest, je takoj, ko o tem poroča OVRA odstavljen, izključen iz stranke in aretiran.

Deportacije in konfinacije

Oni, ki bi mogli postati kakorkoli nevarni režimu, se takoj obsodijo na konfinacijo in jih nemudoma deportirajo na najbolj oddaljene otoke. Liparski otoki, ki so služili doslej predvsem za deportacijo Slovencev, so sedaj že polni fašističnih funkcionarjev. Mnogi so med njimi, ki morajo sedaj deliti usodo z onimi, katere so sami poslali v te zloglasne kraje. Mussolini je sedaj odredil temeljito »čiščenje« v fašistični stranki. Uradno se to naziva »selekcija« (izbi- ra). Nasilnih metod, ki so kulminirale v znani aferi Matteottija in v umoru po- pa Minzonia, se je fašizem že davno odrekel in sedaj se zateka k načinu tihe likvidacije vseh kritikih afer. Ne samo vsak upor, že samo kritika likvidira fašistični režim na način, ki ga je sam uzakonil. Sem spadajo zlasti deportacija, konfinacija, policijsko nadzorstvo in posebni tribunal za zaščito države. Pri vseh prefekturah obstajajo pokrajinski odbori za konfinacijo. Vsakdo, ki se zameri režimu, dobi odlok, da je stavljen pod policijsko nadzorstvo... V takem primeru ne sme zapustiti kraja svojega bivališča in se mora v določenih urah javiti pri policiji. Če to ne pomaga, ga odbor enostavno obsodi na konfinacijo v kakem drugem kraju, najčesteje pa na liparske otoke.

Posebni tribunal zaseda noč in dan

Tako že osem let postopajo z anti-fašisti, ki jih sicer niso mogli obtožiti za nikako kaznivo dejanje, kajti oni, ki imajo na vesti le najmanjšo stvar, se sploh ne konfinirajo, marveč kaj hitro postavijo pred posebni fašistični tribunal, ki je tako rekoč v permanenti. Razprave pred tem tribunalom so tajne, le od časa do časa objavlja fašistični

tiskovni urad imena obsojenih. Odkar pa je postal vodja tega tiskovnega urada Mussolinijev zet, grof Ciano, smejo listi samo poročati, da je tribunal obsodil večjo skupino antifašistov na več let ječe, ne da bi smeli pri tem navesti imena obsojenec.

Metode tihe likvidacije

Od bivših uglednih fašističnih voditeljev so izkusili metode tihe likvidacije pred vsem nekdanji tajnik fašistične stranke Farinacci, ki je bil nedavno rehabilitiran in postal član fašistične zbornice. Na enak način je bila zlomlje-

Grandi
bivši zunanji minister

na palica nad glavo Turattija, ki je bil več let najintimnejši sodružnik Mussolinija in se je kot tajnik stranke pokazal za zelo dobrega organizatorja. Postal pa je tako popularen, da se je Mussolini ustrašil, da ga bo nekega dne zasenčil. Zato je bil odstranjen s tajniškega me-

Maršal Balbo
bivši minister za letalstvo

sta in zaprt v norišnico in kočno deportiran na otok Rodos, kjer je še sedaj interniran. V zadnji dobi je doletela enaka usoda fašističnega poslanca De Davida in fašističnega publicista Melparto, sledil pa jim je

sedaj tudi bivši državni podtajnik Arpinatti

Arpinatti se je sprl z Mussolinijem že pred par meseci. Tajnik fašistične stranke Starace je moral po Mussolinijem naročilu nastopiti proti njemu in prišlo je celo do fizičnega obračunavanja. Arpinatti je odklofutal Staracea sprlo Mussolinija. Po nalogu Mussolinija je bil Arpinatti takoj nato aretiran od politične policije OVRA. Ob enem so pregledali občinsko gospodarstvo v Bologni, kjer je bil poprej Arpinatti župan. Ker niso našli ničesar, kar bi se moglo šteti Arpinattijev v greh, ga niso postavili pred fašistični tribunal, marveč so ga kar na tistem konfinirali. Iz mestne uprave v Bologni in fašističnih organizacij pa so bili nemudoma odstranjeni tudi vsi njegovi prijatelji.

Akcija Arpinattija

Politična akcija, ki jo je vodil Arpinatti proti fašističnemu direktoriju, ni nudila gradiva, da bi ga postavili pred

sodišče. Njegova akcija pa je bila tudi že tako razprostrta, da bi tak proces silno škodoval ugledu Mussolinija. Arpinatti niti ni bil glavni vodja te zarote, marveč so sodelovali tudi mnogi drugi ugledni fašistični voditelji.

celo člani kvadrumvirata

Znano je, da je bil na primer položaj generala Balba omajan že lansko leto. Njegov polet v Ameriko je silno dvignil njegovo popularnost v Italiji. To pa je bil že dovoljni razlog, da mu je Mussolini odvzel ministristvo za letalstvo in ga poslal v Afriko med črne...

Neuspehi zunanje politike

Neuspehi, ki jih doživlja fašistična zunanja politika v zadnjih mesecih kar zaporedoma, so dali povod, da se je Balbo odkrito zoperstavil Mussoliniju. Balbo ni molčal in je Mussoliniju odkrito povedal svoje mnenje. Trdi pa se, da Balbo ni edini človek, ki si upa Mussoliniju povedati resnico v brk. V času, ko se je moral Mussolini po sestanku s Hitlerjem in po zmagi francoske teze glede ureditve evropske varnosti na osnovi regionalnih varnostnih paktov odreči politiki četvernega pakta in reviziji mirovnih pogodb ter zavzeti pomirljivo stališče do Francije, je prišel Balbo iz Afrike v Rim in zahteval od Mussolinija, da spremeni sestavo vlade in zunanje ministristvo, ki ga odslej upravlja Mussolini sam, zopet poveri Grandiju, ostalih šest ministristev, ki jih drži v svojih rokah Mussolini, pa priznanim strokovnjakom. Zatrjuje se celo, da je pri tej priliki

Balbo celo zahteval, naj se Mussolini umakne iz aktivne politike

Kdo bo Hitlerjev namestnik

Za danes se pričakuje imenovanje namestnika Hitlerja na kancelarskem položaju

Berlin, 8. avgusta. g. V političnih krogih se pričakuje imenovanje namestnika Führerja in državnega kancelarja, kakor je določeno po zakonu in že tudi napovedano, takoj po končanih žalnih svečanostih za Hindenburgom. Med tem ko se je do zdaj splošno domnevalo, da je treba računati z imenovanjem državnega obrambnega ministra generala Blomberga, se baje sedaj odločili narodnosocialistični krogi zavzemajo za to, da bi se Hitler odločil za enega izmed vodilnih narodnih socialistov in imenujejo v zvezi s tem v

prvi vrsti pruskega ministrskega predsednika Hermana Göringa. Presenetilo je, da je v intervjuju, ki ga je dal general Reichenu zastopniku »Petit Journala«, izjavil med drugim, da je državna bramba strnjena za Hitlerjem in ceni ob njegovi strani generala Göringa, ki združuje v svojo neomajljivo zvestobo do Führerja vse sposobnosti državnika. Vprašanje je sedaj, ali je bil ta izrecni poudarek generala Reichenu za Göringa samo subjektiven, ali

Podzemna katedrala v Olševi

Pri profesorju S. Brodarju, ki gleda na njegovo znanstveno delo kulturni svet z izredno pozornostjo

Ljubljana, 8. avgusta.

Strevčeva hiša pri Sv. Duhu pod Olševjo ne kaže nič posebnega na zunan, najmanj pa, da se v njej skrivajo neprecenljivi znanstveni zakladi ter da v skromni podstrešnici deluje znanstvenik, ki gleda na njegove izsledke kulturni svet z izredno pozornostjo.

IZREDNI USPEHI RAZISKAVANJA ZIJALKE

V podstrešje Strevčeve hiše drže strme zavite stopnice. Vse podstrešje je enoten prostor, kakršna so pač podstrešja kmečkih hiš, natrpana s šaro, le na desni drže vrata v sobico, dvignjeno malo nad streho. Sobica je le malo daljša od postelje, široka pa tudi ni mnogo bolj. Na desni je postelja, v levem kotu spredaj miza. Dve okni gledata proti vzhodu, proti Olševi in v veliki odprtini Potočke zijalke. Pod posteljo leže v ravni vrsti dobro ohranjene lobanje jamskega medveda. Ko jih zagledaš prvič, te kar zazebe. Kot kažejo lobanje, je bil jamski medved prava pošast.

Prof. S. Brodar, ki gostoljubno sprejme vsakogar, kdor ga obišče v samotni, kjer se posveča od zore do pozne nočne ure samo znanstvenemu delu, z veseljem razkaže dragocene izsledke. Povsem se je posvetil Potočki zijalki, ki zahteva od njega življenjsko delo tudi v tem pomenu besede, da se je posvetil raziskavanju jame z vsemi silami in čisto znanstveno vemo. Za vse življenje ima dovolj dela in z veseljem bo tudi posvetil vse svoje življenje pomembnemu raziskavanju. Na prvi pogled govori iz njega inženjer, ki je neprestano zamišljen v svoj projekt, ni pa podoben raztresenemu, počasi mislečemu učenjaku. Mlad je še navidez — 42 let — a umeren človek in dostopen kot pravi turist, ki mu je vsak tovariš v planinah.

Z lahkoto mu govori omalovažujoče ter rad odgovori na vsako vprašanje. Že od mladih nog je turist; ko je bil še študent, je bil ves prosti čas na planinah in služil si je kruh z markiranjem. Težko bi našli človeka, tako skromnega, ki bi se s takšnim veseljem posvečal delu v planinah, ki bi bil tako zadovoljen s preprostim življenjem v gorski vasi, povsem odrezan od sveta. Vstaja ob 5. ob 6.30 odhaja v zijalko, kjer ostaja do večera. Zvečer vodi zapisnik najdenim in hkrati mora voditi tudi administracijo, naročati orodje, les, priprave, voditi račune o medzah zaposlenih delavcev itd. Skratka vse je, raziskovalec, vodja izkopavanja, delovodja ter znanstvenik. Nihče mu ne pomaga, nihče se ne briga za organizacijo dela in nihče drugi razen njega najbrž ne ve, s kakšnimi gmotnimi težavami se mora boriti.

Prof. Brodar poučuje v celjski gimnaziji, med počitnicami se pa vsako leto loti z vso vmo dela na Olševi. Vsako leto dela po 7 tednov v zijalki. Po ves teden je v zijalki, le ob sobotah hodi v dolino, da preživi nedeljo v Piskernikovi koči v Logarjevi dolini. Delo financira Muzejsko društvo v Celju z dotacijo mestne občine celjske, in sicer z 20.000 dinarji na leto. Dela ne podpre nihče drugi. Prof. Brodar si ne more nabaviti niti dovolj prepotrebne orodja in priprav. Da bi lahko zaprl jama, na to ni niti misliti. Vsaka deska, ki jo spravijo k jami, stane nad 30 Din, ker jo delavec nosi ves dan iz doline, odnosno porabi ves dan, saj je do Solčave tri ure hoda od Sv. Duha, če greš prazen. V jami je zaposlenih le po 5 delavcev. Na delo v večjem obsegu ni misliti, dokler ne bomo našli sredstev in načinov, da se bodo lahko lotili velikopoteznega raziskovalnega dela.

Zijalko je kupilo Muzejsko društvo od kmeta Potočnika za 20.000 Din. Zijalka ima ogromno odprtino, okrog 30 m široko in 15 m visoko. Če bi hoteli narediti vrata, bi potrebovali mnogo lesa, ki bi ga spravili k jami z veliko težavo in stroški. Toda jama bi bila zaprta, kar bi bilo velikega pomena, če zato, kar bi lahko pobrali vstopnino. Že za malenkostne vstopnine bi se nabralo precej sredstev za kritje stroškov raziskavanja. Od kod dobiti sredstva za važno znanstveno delo, bi morali razmisliti vsi oni, ki se morajo zavdati, kako izrednega pomena so sadovi znanstvenega dela v Potočki zijalki ter da gre za ugled države. Pomisliti je treba, da Olševa skriva še najbrž ogromne znanstvene zaklade, ki bodo ostali neodkriti ali se jih pa bodo polastili tuji, če se ne bomo bolj zanimali za nje.

Toda zdaj si nekoliko ogledimo sadove Brodarjevega dela. Raziskovalec naglašda, da je velik pomen odkritij v Potočki zijalki predvsem v tem, ker so odkrili visoko alpsko postajo, ki ima edina popoln inventar iz starejšega dela mladega paleolitika. Paleolitik je stara kamena doba. Nji sledi mladi paleolitik, ko se začne doba fosilnega človeka, t. j. kakih 20.000 let nazaj. Njeno kulturo imenujemo orinjasen (Aurignacien), ki nam o nji govorijo najboljše najdbe v Potočki zijalki. Prej so vedeli o človeku, ki je živel med neandertalcem in cromagnonom zelo malo, najdbe v Potočki zijalki so pa najzgovornejša knjiga o njem. Vse, kar so našli drugje iz dobe starejšega dela mladega paleolitika, zasenčijo najdbe v Potočki zijalki.

Nikjer na svetu niso še izkopali na enem kraju toliko kosti jamskega medveda, zlasti ne tako visoko, kot v Olševi. Doslej so odkopali že kosti okrog 1000 medvedov, po cenitvi je pa v Potočki zijalki približno 20.000 skeletov jamskega medveda. Prof. Brodar zdaj samo še beleži najdbe kosti, zbira pa samo posebno stis izmed njih, bolezenske okvare kosti ter organske napake. Druge kosti mečejo na kup pred jama, kjer jih že leži za velik voz. Tako so n. pr. samo letos odkopali v štirih tednih 182 komadov spodnje celjusti jamskega medveda, da drugih kosti niti ne omenim. Našli so tudi precej kosti drugih živali, ptic in volkov, toda kosti jamskega medveda je 99%.

Same kosti pa niso takšnega pomena. Glavno je ugotovitev, da je v Potočki zijalki živel tako zvani pračlovek in da se je že posluževal koščene in kamene orodja. Najvažnejše so najdbe orodja, ki so ga našli toliko, da so najdbe zbudile ogromno senzacijo v znanstvenem svetu. Samo koščena orodja so našli okrog 120 komadov. Razen tega je pa prof. Brodar imel posebno srečo, da je našel še iz-

redno mnogo kamenega orodja in tudi materijala, ki je iz njega delal orodje pračlovek. Lajk misli, da je kameno orodje veliko ter robustno, zato je tem bolj presenečen, ko vidi, da ga ima prof. Brodar spravljeno po več komadov v vžigalčni škatlici. Samo letos so našli okrog 25 koščeniš in vsak komad je izredne znanstvene vrednosti.

Lajk ves čas strmi, ko si ogleduje kameno orodje. Sam bi morda ne opazil nič posebnega na prvi pogled, a prof. Brodar te opozori na fino obdelane ostrine rezil. Orodje pračloveka se v glavnem deli na praskala, strgala in rezila. Največ orodja iz kamna je iz lidita in kremenjaka. Lidit je še trši od kremenjaka. Izredno preseneča, da je naš davni prednemek tako dobro poznal trdnost kamna. Pomisliti moramo, da takšnega kamna, ki mu je služil za surovino, ni nikjer v bližini in da ga je moral prinesiti od daleč.

Človek, ki je polagal temelje naši kulturi v tisti pravilni davni dobi, je izdeloval orodje iz kamna tako, da je cepil od jedra, od večjih kosov manjše. S silnim in spretnim zamahom je odkrnil sil kamnitim tolkačem, ki se je v obliki stožca zoževal v konico, košček kamna, ki ga je na to podrobno obdelal. Z brezprimerne potrpežljivostjo in veliko spretnostjo je kralj ob robu kamen tako dolgo, da je končno rezilo dobilo ostrino. Današnji človek bi kaj takšnega najbrž niti ne zmožl z enakim primitivnim orodjem. Najprej je obdelal kamen grobo, končno je pa fino retuširal ostrino. Blizu moraš pogledati, da opaziš fine lamele. Nekateri noži so prav lepi. Prilagodeni so povsem roki in členkom prstov. Po dimenzijah orodja sklepamo, da fosilni človek ni bil večji od sedanjega človeka. Odnosno, da je bil najbrž še manjši. Orodje je izdeloval v zijalki, kar je ugotovljeno povsem zanesljivo, ker je prof. Brodar našel tudi odkrške kamna, ki ga je obdeloval prednemek. Prof. Brodar je celo zložil posamezne razbite kamne v celoto.

Polno miznico, škatlice, napolnjenih z dragocenimi najdbami, ima. Precej orodja je iz eruptivnih kamenin. Predčlovek je pa nabiral tudi terciarne okamenine, ki so jih tudi našli v Potočki zijalki. Zelo fino so obdelana šila in šivane iz kosti. Med koščeniš orodjem so našli precej nožev za strganje črev, iz česar lahko sklepamo, da je pračlovek delal že strune iz črev za šivanje kož. Sicer pa tudi drugo oro-

dje kaže, da je z njim obdeloval kožo. Iz velike količine najdenih medvedjih kosti je sklepali, da se je prednemek zadrževal v jami predvsem zaradi medveda, in sicer je prihajal v zijalko najbrž pozimi, ko je medved spal. Pomisliti je treba, da je bil jamski medved silna zver. Okrog 3.50 m visoka, če se je vzpela na zadnje noge. Boj z medvedom bi bil neneh in slabotnejši, čeprav razumnejši prednemek bi moral podležiti. Zato je zelo dvomljivo, da je pračlovek živel stalno v zijalki, saj bi ne mogel deliti z medvedom bivališča, ko medved ni spal. V zijalko je torej hodil pozimi, da se je preskrbel s kožami in da se je hranil z medvedjim

SAMO SE DANES
monumentalno filmsko veledelo
po znanem romanu A. D. En-
nerya, ki je izhajal v »Sloven-
skem Narodcu«. Telefon 2124
Danes ob 4, 7.15 in 9.15 zvečer

Jutri: Bomba smeha:
»LAZNI FELDMARŠAL«

Dve siroti

ELITNI KINO MATICA

DNEVNE VESTI

— Bančni uradniki zahtevajo zaščito pred nevarnostjo, da se jim znižajo plače. V petek je bila v Zagrebu konferenca pri-
vatnih uradnikov, na kateri je glavni taj-
nik Zveze bančnih, zavarovalnih, trgovskih
in industrijskih uradnikov Kurtagić poro-
čal o dosedanjih prizadevanjih zveze in upra-
ve v zvezi s pripravljanjem uredbe o zniž-
anju režij denarnih zavodov pod zaščito. Ta
uredba obeta še večje poslabšanje položaja
bančnih uradnikov in zato je bilo na kon-
ferenci v Zagrebu sklenjeno, poslati mini-
stru socialne politike daljšo brzojavko, ki
v njej privatni uradniki protestirajo proti
nameravanemu poslabšanju položaja banč-
nih uradnikov. V uredbi naj bi se upošte-
valo zahteve bančnih uradnikov tako, da bi
ostala kolektivna pogodba v veljavi in da
bi se tudi izvajala. Ne smelo bi se dovoliti
nobeno znižanje že itak skromnih prejem-
kov, vse pridobitve pravice glave prejem-
kov naj bi se efektivale, pokojnine naj bi
se raciale od polne zadnje plače in plače
za dnevi in upokožitve. Brzojvka urad-
nika naj bi imeli svoje zastopnike v prve-
tovalnem odboru za sanacijo bank in za se-
savo zakona o bankah. Konferenca je se-
glasno ugotovila, da bančni uradniki v no-
benem pogledu niso zakrivi sedanjega po-
lozaja bank in zato po pravici pričakujejo,
da se bodo njihovi interesi upoštevali.

— V obrambo delavskih in nameščen-
skih pravic. Ustanovil se je nacionalni ak-
cijski odbor za obrambo delavskih in name-
ščenjskih pravic s sedežem v Trbovljah. Na
podpori v Trbovljah, Hrastniku, Zagor-
ju, Senovem, Hudi jami in Kočevju. Pred-
sednik odbora je dr. Josip Cepuder, pod-
predsednik Rudolf Juvan, tajnik pa dr. Jan-
ko Kmetl. Poleg tega je bila izvoljena po-
sobna eksekutiva s sedežem v Ljubljani, ka-
tere člani so predsednik NSZ Rudolf Juvan,
tajnik Zveze društev privatnih nameščen-
cev dr. Janko Kmetl, tajnik glavnega odbora
JNS dr. Marjan Zajec, narodni poslanec li-
tskega srca Milan Mravlje, zastopnik Na-
rodne obrane dr. Josip Cepuder in zastop-
nik SKJ, ki ga bo imenovala uprava soko-
lske župe v Ljubljani. Predsedstvo te ek-
sekutivne je bilo poverjeno dr. Josipu Cepu-
deru. Odbor si je nadel nalogo ščititi tuda-
je v težki borbi za njihove pravice. Nacio-
nalni akcijski odbor naj bo pa tudi celok-
pnemu našemu delavstvu stalno na razpolo-
go, kadar bo potrebovala oporo v borbi za
obranitev in doseg svojih utemeljenih
pravic.

Pri revmatizmu v glavi, ledjih, plečih,
živčnih bolečinah v kolkih, usedu (He-
xenschuss) se uporablja naravna »Franz
Josefov« voda z velikim pridom pri
vsakdanjem izpiranju prebavnega kana-
la. Univerzitetne klinike izpičujejo, da
je »Franz Josefov« voda posebno v
srednjih letih in starostni dobi izborna
čistilno sredstvo za želodec in čreva.
»Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh
lekarnah, drogerijah in specerijskih tr-
govinah.

— Proslava 100letnice bratov Vošnjakov
prelojena. V ponedeljek smo objavili pro-
glas akcijskega odbora za proslavo 100letni-
ce rojstva dr. Jožeta in Mihaela Vošnjaka
v Šostanju. Na predlog Zveze slovenskih za-
drug je bila pa proslava odročena do leta
1937, ko bomo praznovali 100letnico zadru-
garstva in ustanovitve Zveze slovenskih hra-
nilnic Mihaela Vošnjaka.

— V nekaj dneh poteče prijavni rok
za udeležbo na letošnjem jesenskem vele-
sejmu v Ljubljani, na kar bo uprava za-
čela dodeljevati razstavne prostore. Ker
je na razpolago samo še nekaj razstavnega
prostora in pozneje menjavanje prostorov
ne bo mogoče, naj se tvrdke, ki namera-
vajo sodelovati, pa še niso poslane prijavi,
tako prijavijo.

— Odvetniška vest. Odbor Advokatske
komore v Ljubljani je dovolil g. dr. Zupan-
čiču Adrijanu, odvetniku v Novem mestu,
za preostle pisarne v Trebnju skrajšati
rok, in sicer se selitev lahko izvrši s 3. av-
gustom 1934. G. dr. Zupančič Adrijan je
3. avgusta 1934 selitev izvršil. Za prevzem-
nika pisarne je bil postavljen g. Pečar Stan-
ko, advokat v Novem mestu.

— Letošnja razstava psov 1. in 2. se-
ptembra v Ljubljani. Prijave psov za to
razstavo so že začele prihajati. Ker je
končni termin za prijave določen za
20. t. m., se interese obveščajo, da iste
kar najbolj točno izpolnijo in čim prej
vpošljejo, ker psi, ki bodo pozneje prijav-
ljeni, brez krivde prirediteljev ne morejo
priti več v razstveni katalog. Če kdo, ki
želi razstaviti svojega psa (pse), pa iz ka-
teragoli vzroka prijavnice ali istih v za-
dostnem številu še ni prejel, naj to s svo-
jim natančnim naslovom takoj sporoči
prirediteljem »Ljubljanski velesojem«.
oddelek za razstavo psov, da se mu nemu-
doma dopolnijo. Zanimanje za to prire-
ditev je veliko tudi v inozemstvu, pose-
ben v Avstriji. — Odbor.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr.
uprave dravske banovine« št. 63 z dne 8.
t. m. objavlja zakon o razrešitvi rodbinskih
fideikomisov, izpremembe in dopolnitve pra-
vnilnika o uporabljanju novega sredstva za
denaturiranje špirta, telefonski promet, ob-
jave banske uprave o pobiranju občinskih
trošarin v letu 1934. in razne objave iz
»Službenih Novin«.

— Društvo »Živalce« ustanavlja podruž-
nico v Ormožu. V nedeljo 12. t. m. ob 10.
dopolnne bo v gostilni Horvat v Ormožu se-
stank tamkajšnjih perutinarjev, članov
društva »Živalce« in ustanovitve podružni-
ce. Vabimo člane društva »Živalce« in vse
ljudstve malih živali na ta sestanek.

— Nagradno tekmovalstvo jugoslov-
nskih harmonikarjev bo 8. septembra na
velesojmu v Ljubljani. Tekmovalo se bo
v 6. skupinah: Diatonična harmonika;
kromatična harmonika; mladinsko tekmo-
vanje za tekmovalce do 12. leta starosti;
tekmovalci - profesionalni, proizvajalci in

trgovci harmonik; ansambli; tekmovalje
za prehodni pokal in naslov jugosloven-
skega prvaka za leto 1934/35. Za dobre
tekmovalce vsake skupine so predvidene
lepe nagrade, kolajne ali diplome. Tekmo-
vanja se zamore udeležiti vsak harmonika-
r iz Jugoslavije. Vsi zainteresirani naj se
čim prej prijavijo z dopisnico uradu ve-
lesojma v Ljubljani.

— Anglesko sredozemsko brodovje v na-
ših vodah. Tudi letos pripe v naše vode
anglesko sredozemsko brodovje, in sicer 28.
t. m. Angleske vojne ladje bodo zasidrane
v skupinah tako, da bosta pred vsakim pri-
staniščem dve ali tri.

— Tovarna vagonov v Brodu odpušča
delavce. Tovarna vagonov, strojev in mo-
stov v Slavonskem Brodu je zadnje čase
odpuščala 250 delavcev, tako da jih je za-
poslenih samo še 50. Zaenkrat ni nobenih
izgledov, da bi mogla tovarna v gotovem
času zaposliti več delavcev.

— Izlet v Rogasko Slatino bo v sredo 15.
t. m. z odhodom iz Ljubljane ob 6.50. Cena
izleta (prehrana in vožnja) je 89 Din, cena
samo vožnje pa 45 Din za osebo. Prijavite
se takoj pri »Putnikih« v Ljubljani.

— 7.245.000 Din za javna dela. Včeraj
so imeli v Zagrebu sejo šefi vseh odsekov
mestnega načelstva in določili program
javnih del v avgustu v okviru proračun-
skih dotalci. Za javna dela v avgustu je
bil določen znesek 7.245.000 Din.

— Filmska komedija, ki se odigrava v
Dubrovniku. Naš znani pamet Boris Ig-
natičev je napisal filmsko komedijo v štiri
deljanih, ki se odigra v Dubrovniku.
Domenil se je z režiserjem Patria film, da
mu bo napisal scenarij za zvočni film o
njegovi komediji.

RESTAVRACIJA »ZVEZDA« DANES ZVEČER KONCERT — PLES

— Slovenci v Ameriki. V Forest City
se je smrtno ponesrečil Josip Cerovšek,
star 53 let. Zapušča ženo, sina, mater,
brate in sestre. V istem kraju je v rudniku
električni tok ubil Franca Tomažina, ki
zapušča ženo in pet otrok. V Clevelandu
je umrl Anton Abram, star 21 let, rojen v
Ameriki. V Chicagu je umrl Anton Erčuli,
star 60 let, doma iz Dobrega polja pri Ve-
likih Laščah. V naselbin

Ponson du Terrail:

Lepa židovka

Roman

— Gospoda, odveč bi bilo nadaljevati pot, — je dejal Vergniaud, stopivši prišlecom naproti.

— Zakaj? — je vprašal Raoul.

Kar se je začel kričati:

— Moj stric! Moj stric!

In Sara se je vrgla v naročje starega Samuela.

— Drago dete! Moja ljubljena Sara!

— Je zaječal stariček ves srečen.

— Torej ste svobodni! Moja molitev je bila vendar le uslišana.

Po teh besedah se je začel globok vzdih in grof de Coarasse je omahnil svojima prijateljskima v naročje.

— Kaj je našemu prijatelju? — je vprašal Clodion.

— Omedlevala, — je odgovoril Jean de Cadillac.

— In tu je vzrok njegove omedlevice, — je pripomnila Sara in pognila za roko naprej gospodično de Saint-Hermine.

— Gospodična de Saint-Hermine! — je vzdihnil Clodion.

Coarasse se je takoj zopet zavedel.

— Ah! — je vzdihnil, — omedlevala od radosti ne more dolgo trajati.

Gospodična, imenujte mi svojega osvoboditelja! Rad bi ga objel kot brata in mu položil k nogam svoje življenje.

Zdaj, prijatelji, vam pa prisegam, da sem ozdravljen.

— Gospod grof, — je dejala gospodična de Saint-Hermine povešenih oči, — slišala sem vaše pogumne besede, ki ste jih pravkar izgovorili...

— In?

— In če me ni dal vam že moj ubogi oče, vam ponavljam v pričo vseh, ki nahu tu slišajo pred bogom, ki je naklonjen najini svobodi, da sprejmite za družico življenja mlado dekle, ki vas smatra za najpogumnejšega in najbolj značajnega plemiča na svetu.

— Hvala, hvala! — je mrmral Coarasse ves iz sebe od sreče.

Potem je po pokleknil, prijel nežno ročico, ki mu jo je podala dekle, in jo vroče poljubil.

— Gospa grofica de Coarasse, — je dejal, — prav ste storili, da niste dvomili o meni, kajti resnično vam povem, da bi bil obelzani ubit, ali pa bi vas bil osvobodil.

— Pozor! — je vzdihnil naenkrat Jean de Cadillac.

— Kaj je? — je vprašal Raoul.

— Pol stotine vojakov se bliža ulici de l'Intendance. Nemudoma moramo oditi.

— Odkod prihajajo vojaki?

— Iz Chateau-Trompette.

— Kaj početi?

— Pogognati to sodrogo v beg! — je zaklical Coarasse srdito.

— Le počasi, — je odgovoril Jean de Cadillac.

— Kaj se bojite? — je vprašal Coarasse.

— Bal da bi se? — je ponovil Jean de Cadillac smeje. — Jaz, ki sem vas osvobodil iz trdnjave Ha, pa naj bi se bal! Jean de Cadillac se nikoli ne boji. Kaj takega svet še ni slišal.

— Mojster Jean, tu ne gre niti za smeh, niti za govornice, — je pripomnil Raoul. — Bližajo se vojaki, mi pa tu po nepotrebnem tratimo čas.

— Saj se moram smejeti, ko slišim, da se bojim. Čujte torej. Postavite dami v sredino in brž krenimo po tej ulici.

— Kam pa naj zavijemo?

— Na levo in glejte, da pridete do ulice du Loup, če le mogoče. Jaz pa ta čas po možnosti zadržim vojake.

— Kdaj pridete za nanj?

— Tako! —

— In kako pridemo tja?

— Samuel vas povede, — je odgovoril Jean de Cadillac.

Ne da bi se dalje zadrževal, je vzel poglavar banditov s seboj osem mož in jo ubral vojakom nasproti.

— Kaj neki namerava ta dečko? — je vzdihnil Vergniaud. — Saj se vojaki od ene strani baš bližajo.

Guadet mu ni odgovoril.

Zrl je samo otožno za Saro, ki je odhajala z Gaskonci. Toda v trenutku, ko bi moral odhajajoči prispeti na vogal ulice in izgniti izpred njegovih oči, se je Samuelova nečakinja obrnila in mu smeje pomahala z roko v slovo.

Ta čas se je pojavil pogumni Jean de Cadillac s svojimi osmimi možmi.

— Fiki blisk pred četo provencalskega polka in presenečeni vojaki so kljub povelju pozabili pomeriti s puškami.

Zaman je častnik zapovedal, naj streljajo.

— Motijo se, če mislijo, da bomo čakali na njihove krogle, — je zamrmral Jean de Cadillac.

In zavil je s svojimi tovariši v prazno ulico.

— Za njimi! — se je začelo novo povečje presenečenega častnika.

— Saj to sem baš hotel, — je zamrmral Jean de Cadillac sam pri sebi.

— Tako bodo naši vsaj lahko mirno odšli po drugi strani.

Obnil se je k svojim spremljevalcem, rekoč:

— Fantje, čaka nas prijeten izprehod po bordeauxskih ulicah s temi prijaznimi vojaki.

— Po kateri ulici pa krenemo naprej?

— Po mlici des Lauriers, — je odgovoril še vedno bežeči Jean de Cadillac.

— A potem?

— Potem vedno po prvi ulici, ki bi nas privedla po tej strani čim prej v ulico du Loup.

Zadaj so se zaslišali koraki in glasovi za njimi hitečih vojakov. Poglavar banditov je imel s svojim naklepom srečo. Vojaki so jih jeli zasledovati po ulicah, koder jih je vodila pot, ne da bi slutili, da so jim v drugo smer ušli tiste noči iz ječe osvobodjeni jetniki.

Kmalu je prispel Jean de Cadillac s svojimi pajdaši k Raoulu in njegovim prijateljem, ki so ga čakali v ulici du Loup.

— Časa imamo malo, gospodje, — je dejal. — Za kapucinsko cerkevijo stoji varna hiša, kamor moramo nemudoma oditi.

— Ali ostanemo tam dolgo? — je vprašal Agnenc.

— Dokler ne bo vse pozabljeno, — je odgovoril Raoul.

— Štirje možje iz moje čete bodo stali noč in dan blizu hiše na straži, — je dejal Jean de Cadillac, — in ti vas obveste, čim bi vam pretela nevarnost.

— Dobro torej! Naprej!

Znova so krenili na pot in še vedno so slišali za seboj korake vojakov.

Jean de Cadillac je poslal naprej nekaj svojih pajdašev in tako so srečno prišli skozi nekaj ulic, dokler niso končno dospeli v ozko ulico Mancouyade, kjer ni bilo skoraj nobenega človeka.

Kar se je Jean de Cadillac ustavil, rekoč:

— Narje korake slišim. Zakaj neki se moji fantje tako hitro vračajo?

— So že tu, — je pripomnil Galaor de Casterac.

— Kapitan! — je vzdihnil tisti hip prvi prišlec. — Nazaj! Pot so nam zastavili.

— Nerode, — je zagodrnjal poglavar banditov nanje.

Rusi so se utrdili proti Japoncem

Blücher ima na razpolago nad 2000 tankov in 2500 letal Čas dela za Ruse

Čeprav proglašala nemška propaganda Sovjetsko Rusijo za gnezdo komunistične epidemije in čeprav poziva na novo križarsko vojno v obrambo zapadne civilizacije, vendar kaže večje simpatije za Ruse, kadar se mora odločiti za nje ali za Japonce. To se vidi zlasti pri nemških vojaških strokovnjakih, ki se morajo strogo držati načel nemške propagande, posebno kadar gre za zunanje zadeve. Nemški vojak je prepričan, da je rdeča armada močnejša od japonske celo v tako neugodnem položaju, kakor je na Daljnem vzhodu, kjer je zelo malo komunikacij. Ne moremo si misliti, da bi hotel nemški vojaški strokovnjak vzpodbuditi sovjetski generalni štab k nepremišljenemu koraku, ki nanj Japonci nestrno čakajo. Res bo, da je rdeča armada močna in dobro pripravljena na morebit